

7 september 2025

Betreft: **Internetconsultatie Ontwerpbesluit Rechtsbijstand en Mediation**

Hierbij reageert het bestuur van de Stichting LANGZS op het Ontwerpbesluit waarmee uitvoering wordt gegeven aan het rapport "Veranderde Tijden".

Forfaitverlaging O013 van 15 naar 14 punten

Stichting LANGZS is zeer verontrust en teleurgesteld over het voornemen om het forfait voor ernstige gewelds- en zedenzaken (zaakcode O013) te verlagen van 15 naar 14 punten. Deze verlaging is gebaseerd op het advies in het rapport Veranderde Tijden.

Wankele statistische basis

De basis voor het advies om het forfait te verlagen is mager.

Ten eerste is het advies gebaseerd op een inventarisatie van de tijdsbesteding in slechts een beperkt aantal zaken, te weten 490 zaken. Met een dergelijke geringe hoeveelheid is - anders dan onderzoeksbureau Cebeon beweert - niet gewaarborgd dat sprake is van een representatieve steekproef.

Ten tweede is het advies gebaseerd op een inventarisatie van de tijdsbesteding over de periode 2022-2023. Er is dus geen rekening gehouden met het feit dat slachtofferzaken ook sindsdien allengs tijdrovender en gecompliceerder zijn geworden, en dat de slachtofferrechten steeds verder worden uitgebreid, en dus bewerkelijker (zijn ge)worden. In de onderzochte periode bestond er bovendien nog aanzienlijk minder aandacht voor femicide, waardoor deze bij uitstek arbeidsintensieve categorie slachtofferzaken buiten beeld is gebleven.

Ten derde is het advies gebaseerd op de aanname dat gemiddeld genomen 14,45 uur nodig is voor een O013-zaak. Dat is statistisch gezien een erg kleine marge. En zelfs als de aanname zou kloppen, dan is een verlaging naar 14 punten niet automatisch redelijk: de slachtofferadvocatuur ontvangt dan gemiddeld 0,45 punt of uur te weinig.

Stichting LANGZS dringt er daarom op aan dat wordt afgezien van het voornemen om het forfait te verlagen. Daartoe wijst Stichting LANGZS ook nog op het volgende.

In strijd met gedane toezeggingen

Een verlaging van de vergoeding aan slachtofferadvocaten zou haaks staan op de talloze beloften die de Minister in de afgelopen jaren heeft gedaan om de rechtsbijstand aan slachtoffers te versterken. In diverse voortgangsbrieven, meerjarenagenda's en evaluatierapporten heeft de Minister het belang van kwalitatief goede rechtsbijstand aan slachtoffers bevestigd. Zulke rechtsbijstand is alleen haalbaar met een redelijke vergoeding.

De budgettaire impact van het handhaven van 15 punten voor zaakcode O013 is in absolute en relatieve zin gering. In 2024 heeft de Raad voor Rechtsbijstand 6.972 toevoegingen met zaakcode O013 vastgesteld. Op basis van het

puntentarium van 2024 betreft dat dus een bedrag van € 937.524. Deze kosten kunnen zeer eenvoudig worden gedekt door de onderuitputting, en uit het bedrag van €7,1-€12,8 mio dat wordt bespaard door de geadviseerde kantoor toeslag niet in te voeren.

Wijziging samenhangregeling

Stichting LANGZS plaats tevens kanttekeningen bij de voorgestelde wijzigingen in de samenhangregeling. De samenhangregeling stuit in de huidige vorm op bezwaren die erop neerkomen dat de forfaitaire aard van het stelsel onevenredig zwaar de overhand krijgt, en dat geen recht wordt gedaan aan de werkelijke tijdsbesteding in samenhangende zaken. Deze bezwaren worden niet weggelaten door de voorgenomen wijzigingen. Integendeel: de voorgenomen wijzigingen leiden in bepaalde gevallen (bij 7 of 11 samenhangende zaken) tot een verslechtering. Met name dit laatste kan niet de bedoeling zijn. LANGZS dringt er dan ook op aan dat het Ontwerpbesluit op dit punt wordt heroverwogen.

Medisch haalbaarheidsadvies

Het stelt Stichting LANGZS teleur dat het Ontwerpbesluit niet ingaat op het advies om de medische haalbaarheidssubsidie te herzien. In het rapport Veranderde Tijden is gewezen op de knelpunten rond deze subsidie en zijn aanbevelingen gedaan. LANGSZ heeft reeds in 2019 en 2020 bij de Raad voor Rechtsbijstand aangedrongen op stroomlijning van deze subsidie, en voorgesteld om de subsidie voortaan toe kennen in de vorm van een toeslag. Het zou goed zijn als dit alsnog zou gebeuren.

Verhouding Z110 en O013

Het is jammer dat geen gebruik is gemaakt van de gelegenheid om de onduidelijkheid over de verhouding tussen de zaakcodes Z110 en O013 weg te nemen. Ook hiervoor heeft LANGZS in 2019 en 2020 aandacht gevraagd.

Toeslag bijwonen officiersgesprek

Het is ook een gemiste kans dat geen gebruik is gemaakt van de gelegenheid om een toeslag in te voeren voor het bijwonen van het slachtoffergesprek met de officier van justitie. Het rapport Veranderde Tijden heeft hier weliswaar geen aanbevelingen voor gedaan, maar goede rechtsbijstand vergt doorgaans wel dat de slachtofferadvocaat deelneemt aan het gesprek met de officier van justitie. Zo'n gesprek vereist voorbereiding en nabespreking, en voorafgaande contacten met ketenpartners zoals het OM en Slachtofferhulp Nederland. Daarnaast moet de slachtofferadvocaat naar het betreffende parket reizen tegen een zeer bescheiden reiskostenvergoeding. Het gesprek is dus qua tijdsbeslag en werkzaamheden zonder meer vergelijkbaar met een zitting, zodat een toeslag op zijn plaats is.